

ŁAŃCUCHY GOSPODARSKIE	NORMA BRANŻOWA	BN-89
	Łańcuchy gospodarskie i osprzęt Ogólne wymagania i badania	5027-01
		Zamiast BN-74/5027-01
		Grupa katalogowa 0406.03

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są ogólne wymagania i badania łańcuchów gospodarskich niemontowanych i montowanych oraz osprzętu.

1.2. Określenia

1.2.1. Ogniwo zgrzewane — element łańcucha wykonany z drutu lub pręta zgrzewany na stronie bocznej lub czołowej.

1.2.2. Ogniwo węzłowe — element łańcucha wykonany z drutu lub pręta przez mechaniczne zagięcie.

1.2.3. Łańcuch gospodarski zgrzewany — łańcuch z ogniwi zgrzewanych.

1.2.4. Łańcuch gospodarski węzłowy — łańcuch z ogniwi węzłowych.

1.2.5. Łańcuch gospodarski niemontowany — łańcuch składający się z ogniwi prostych, skręcanych lub z ogniwi węzłowych.

1.2.6. Łańcuch gospodarski montowany — łańcuch o określonym przeznaczeniu składający się z odcinków łańcuchów niemontowanych i elementów osprzętu.

1.2.7. Osprzęt — elementy składowe łańcucha montowanego.

1.2.8. Siła próbna — siła rozciągająca, której działaniu poddaje się elementy osprzętu w czasie badań.

1.2.9. Siła zrywająca — najmniejsza siła, przy której dopuszcza się zerwanie próbki łańcucha.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Rodzaje

a) w zależności od sposobu łączenia ogniwi rozróżnia się łańcuchy gospodarskie niemontowane:

z ogniwi zgrzewanych — Z,

z ogniwi węzłowych — W.

b) w zależności od przeznaczenia rozróżnia się łańcuchy gospodarskie montowane:

— do wleczenia drzewa,

— dyszłowe,

— pociągowe i wozowe,

— postronkowe,

— dla psów i koni,

— pastwiskowe,

— dla bydła.

c) w zależności od przeznaczenia rozróżnia się osprzęt łańcuchów gospodarskich:

— ogniwa uzupełniające,

— zaczepy,

— okrętki,

— spinacze.

2.2. Odmiany — wg norm przedmiotowych.

2.3. Wielkości — wg norm przedmiotowych.

2.4. Sposób oznaczenia. Oznaczenie powinno zawierać następujące dane:

a) nazwa wyrobu,

b) symbol rodzaju — dla łańcuchów niemontowanych,

c) symbol odmiany,

d) symbol wielkości,

e) numer normy przedmiotowej.

3. WYMAGANIA

3.1. Wymiary — wg norm przedmiotowych. W łańcuchach i osprzęcie dopuszcza się zmniejszenie średnicy nominalnej o 0,1 *d* w miejscu zgięcia i zacisku elektrod.

3.2. Materiał — wg norm przedmiotowych.

3.3. Wykonanie — wg norm przedmiotowych.

3.4. Wygląd zewnętrzny. Łańcuchy i osprzęt powinny być oczyszczone. Ogniwa łańcuchów oraz osprzęt powinny być gładkie, bez pęknięć i naderwań. Dopuszcza się uszkodzenia mechaniczne, zgorzelinę, rysy, zgrubienia stępione w miejscu zgrzewania o wielkości nie przekraczającej dopuszczalnych odchyłek wymiarowych dla poszczególnych łańcuchów i osprzętu.

Dopuszczalne zgrubienia w miejscu zgrzewania:

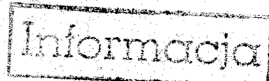
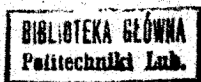
a) dla łańcuchów zgrzewanych na stronie bocznej o wielkości ogniwi

— 2 ÷ 3 do 1,0 mm,

— 4 ÷ 6 do 1,5 mm,

— 7 ÷ 10 do 2,0 mm.

b) dla łańcuchów zgrzewanych na stronie czołowej o wielkości ogniwi

Zgłoszona przez Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Wyrobów Metalowych POLMETAL w Krakowie
Ustanowiona przez Dyrektora Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Przemysłu Wyrobów Metalowych POLMETAL
dnia 19 grudnia 1989 r.

jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1990 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 4/1990, poz. 8)

- $2 \div 3$ do 1,5 mm,
- $4 \div 5$ do 2,0 mm,
- $6 \div 7$ do 2,5 mm,
- $8 \div 10$ do 3,0 mm.

Po uzgodnieniu między producentem i zamawiającym łańcuchy mogą być dodatkowo zabezpieczone przed korozją poprzez cynkowanie lub lakierowanie.

3.5. Wytrzymałość. Siła próbna i siła zrywająca — wg norm przedmiotowych.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie — wg norm przedmiotowych. Do każdego opakowania powinna być przymocowana przyliska zawierająca co najmniej następujące dane:

- a) nazwę lub znak wytwórni,
- b) oznaczenie wyrobu,
- c) liczbę sztuk (lub metrów),
- d) numer normy przedmiotowej.

4.2. Przechowywanie. Łańcuchy oraz osprzęt należy przechowywać w pomieszczeniach krytych, suchych z dala od materiałów chemicznych działających korozyjnie.

4.3. Transport łańcuchów i osprzętu może odbywać się dowolnymi krytymi środkami transportu. Transport powinien odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami transportowymi wg p. 3 Informacji dodatkowych.

Do każdej przesyłki w opakowaniu zbiorczym powinna być dołączona specyfikacja zawierająca co najmniej:

- a) nazwę lub znak wytwórni,
- b) oznaczenie wyrobu,
- c) masę netto w kg.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań — wg tablicy.

Lp.	Rodzaje badań	Wymagania wg	Badania wg
1	Sprawdzenie wymiarów	3.1	5.3.1
2	Sprawdzenie materiału	3.2	5.3.2
3	Sprawdzenie wykonania	3.3	5.3.3
4	Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego	3.4	5.3.4
5	Sprawdzenie siły próbnej osprzętu	3.5	5.3.5
6	Sprawdzenie siły zrywającej łańcucha	3.5	5.3.6

Badania atestacyjne przeprowadza się w przypadku zmian materiałowych i technologicznych na żądanie zamawiającego oraz okresowo nie rzadziej niż raz na 2 lata.

5.2. Kontrola jakości

5.2.1. Skład i liczność partii. Przed przystąpieniem do badań wyroby należy podzielić na partie zawierające wyroby jednego rodzaju, odmiany i wielkości oraz

wykonane z tego samego materiału. Liczność partii nie powinna przekraczać 1200 sztuk.

5.2.2. Sposób pobierania próbek — losowo „na ślepo” wg PN-83/N-03010 dla badań wg tablicy lp. 1 ÷ 4. Do badań odbiorczych wg tablicy lp. 5 należy pobrać po 3, a do badań atestacyjnych po 10 sztuk elementów każdego rodzaju osprzętu. Do badań odbiorczych wg tablicy lp. 6 należy pobrać po 3, a do badań atestacyjnych po 10 sztuk odcinków łańcucha o długości około 500 mm.

5.2.3. Poziom kontroli — II ogólny wg PN-79/N-03021.

5.2.4. Wadliwość dopuszczalna — maksimum 4% dla lp. 1 ÷ 4.

5.2.5. Wybór i stosowanie planów badania. Plany badania dla kontroli normalnej, stosowanie planów badania dla kontroli obostrzonej i ulgowej oraz warunki przejścia — wg PN-79/N-03021.

5.3. Opis badań

5.3.1. Sprawdzenie wymiarów należy przeprowadzić uniwersalnymi przyrządami pomiarowymi mierząc 1 ogniwo na 10 m bieżących łańcucha niemontowanego. Za wynik pomiaru średnicy ogniwa w miejscu zgrzewania, zgięcia i nacisku elektrod należy przyjąć średnią arytmetyczną z 2 różnych pomiarów w tym samym przekroju ogniwa mierzonych w dwóch prostopadłych kierunkach.

W łańcuchu montowanym należy sprawdzić jedno dowolne ogniwo z pobranej próbki łańcuchów oraz po jednym elemencie osprzętu tej samej odmiany i wielkości.

5.3.2. Sprawdzenie materiału polega na sprawdzeniu atestów lub zaświadczeń hutniczych.

5.3.3. Sprawdzenie wykonania należy przeprowadzić przez oględziny nie uzbrojonym okiem.

5.3.4. Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego należy przeprowadzić przez oględziny nie uzbrojonym okiem oraz przy pomocy uniwersalnych przyrządów pomiarowych lub szablonów.

5.3.5. Sprawdzenie siły próbnej osprzętu — wg norm przedmiotowych.

5.3.6. Sprawdzenie siły zrywającej łańcucha polega na sprawdzeniu, czy siła zrywająca dla próbki pobranej zgodnie z 5.2.2 nie jest mniejsza od wartości podanej w normach przedmiotowych. Badanie należy wykonać na maszynie wytrzymałościowej mocując w szczękach maszyny skrajne ogniwa odcinka przez trzpienie o średnicy o 1 mm większej od wymiaru d ogniwa. Zakres obciążeń na maszynie należy tak dobrać, aby wartość siły zrywającej zawarta była w zakresie $0,25 \div 0,75$ wskaźnika maszyny, a prędkość przesuwu szczęk nie powinna przekraczać 15 mm/min.

Wynik badań odbiorczych należy przyjąć za dodatni, jeżeli liczba uszkodzonych odcinków jest nie większa niż 1. Dopuszcza się zrezygnowanie z badań trzeciego odcinka, jeżeli wyniki badań dwóch poprzednich odcinków były dodatnie. Wyniki badań atestacyjnych z wszystkich badanych próbek powinny być dodatnie.

5.4. Ocena wyników badań

5.4.1. Ocena sztuki. Badany wyrób należy uznać za dobry, jeśli przejdzie przez wszystkie badania z wynikiem dodatnim wg 5.1.

5.4.2. Ocena partii. Partię należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeśli liczba sztuk niedobrych w próbie jest mniejsza od liczby dyskwalifikującej wg PN-79/N-03021 oraz badania wytrzymałościowe dadzą wynik dodatni.

6. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ UZNANĄ ZA NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Partię uznaną za niezgodną z wymaganiami normy producent może przesortować i powtórnie przedstawić do badań. Badanie powtórne jest badaniem ostatecznym.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Wyróbów Metalowych POLMETAL, Kraków.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-74/5027-01

- a) rozszerzono określenia,
- b) wprowadzono nowy podział,
- c) wprowadzono (dopuszczono) powłoki ochronne łańcuchów,
- d) wprowadzono SKJ wg PN-79/N-03021,
- e) rozszerzono wymagania dla łańcuchów o siłę zrywającą oraz wprowadzono wymagania i badania wytrzymałościowe dla osprzętu.

3. Normy i dokumenty związane

PN-83/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbki

PN-79/N-03021 Statystyczna kontrola jakości. Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej. Plany badania

Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. Nr 53 poz. 272)

Regulamin Przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe o ładowaniu i zabezpieczaniu przesyłek towarowych (Dz. TiZ.K Nr 9 poz. 68 z dnia 1.07.1985 r.)

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. w sprawie ładowania samochodów ciężarowych i przyczep (Mon. Pol. Nr 24 poz. 123 z 1963 r. i z 1963 r. Nr 35 poz. 250)

4. Normy zagraniczne

RfN DIN 5685 Rundstahlketten ohny Guteanforderungen

5. Symbol SWW — 0652-41.

6. Autorzy projektu normy — mgr inż. J. Bodzoń i mgr inż. K. Jurkiewicz — Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Wyróbów Metalowych POLMETAL, Kraków.